

**UCHWAŁA nr
RADY MIEJSKIEJ w ŁODZI
z dnia**

w sprawie nadania skwerowi nazwy Komitetu Obrony Robotników.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i 1579) Rada Miejska w Łodzi

uchwała, co następuje:

§ 1. Skwerowi bez nazwy, zlokalizowanemu na działce 82/11, w obrębie P-9, nadać nazwę: skwer Komitetu Obrony Robotników.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi**

Tomasz Kacprzak

Projektodawcą są radni:

Tomasz Kacprzak
Mateusz Walasek

Tomasz Kacprzak
Mateusz Walasek

30.11.2016r

RADCA PRAWNY

Wojciech Burczyński
td-M 3334

UZASADNIENIE

Komitet Obrony Robotników powstał 23 września 1976 roku. W podpisanym przez 14 osób „Apelu do społeczeństwa i władz PRL” sygnatariusze stanęli w obronie robotników represjonowanych przez władze PRL za udział w protestach w Ursusie, Radomiu i innych miastach w czerwcu 1976 roku.

Sygnatariuszami Apelu byli: pisarz Jerzy Andrzejewski, poeta i tłumacz Stanisław Barańczak, adwokaci Aniela Steinsbergowa i Ludwik Cohn, nestor polskiej ekonomii prof. Edward Lipiński, krytyk literacki Jan Józef Lipski, weterani antykomunistycznego podziemia Antoni Pajdak i Józef Rybicki, kapelan Szarych Szeregów i AK Jan Zieja, Adam Szczypiorski, Wojciech Ziemiński, Jacek Kuroń oraz młodzi działacze wywodzący się z ruchu skautowskiego Antoni Macierewicz – pomysłodawca Komitetu i Piotr Naimski.

Do pierwszej 14 członków, wkrótce dołączyły kolejne osoby: aktorka Helena Mikołajska, Mirosław Chojecki, Emil Morgiewicz, Wacław Zawadzki, Bogdan Borusewicz, Józef Śreniowski, Wojciech Onyszkiewicz, pisarka Anka Kowalska, Stefan Kaczorowski, Adam Michnik, ks. Zbigniew Kamiński i prof. Jan Kielanowski.

29 września 1977 roku KOR przekształcił się w Komitet Samoobrony Społecznej KOR. W październiku 1977 przyjęto nowych członków: Konrada Bielińskiego, Seweryna Blumsztajna, Andrzeja Celińskiego, prof. Leszka Kołakowskiego, Jana Lityńskiego, Zbigniewa Romaszewskiego, Marię Wosiek i Henryka Wujca. Później do KSS „KOR” przyjęto jeszcze cztery osoby: poetę i pisarza Jerzego Ficowskiego, Wiesława Kęcika, Ewę Milewicz i Jerzego Nowackiego.

Działacze KOR organizowali pomoc materialną, medyczną i prawną osobom represjonowanym po protestach w Ursusie, Radomiu i Płocku. Zbierali informacje o ofiarach represji, aresztowaniach, pobiciach, wyrzuceniach z pracy, nękaniach i prześladowaniach uczestników protestów i członków ich rodzin. Przywozili pieniądze, załatwiali adwokatów, pomagali pisać skargi i odwołania. Dowiadywali się o terminy i miejsca rozpraw i przyjeżdżali do sądu na rozprawy. Do września 1977 r. KOR udzielił pomocy ponad 600 rodzinom, wydając na ten cel ponad 3 miliony ówczesnych złotych zebranych od osób prywatnych.

Pomimo szykan i represji władz KOR rozwinął działalność na szeroką skalę. Już wkrótce po powstaniu, zaczął wydawać „Komunikat KOR”, w którym publikowano informacje o represjach oraz skali udzielonej pomocy: liczbie osób objętych wsparciem i wysokość przekazanych na pomoc środków, a następnie „Biuletyn Informacyjny”. Nowatorstwo KOR polegało przede wszystkim na tym, że działał jawnie. Apelę i komunikaty KOR – nazwiska, adresy i telefony członków ogłaszano w „Komunikatach KOR”, przekazywanych do rozgłośni polskojęzycznych na zachodzie (Wolna Europa, Głos Ameryki, BBC), tak aby ludzie, którzy padali ofiarą represji oraz członkowie ich rodzin wiedzieli, gdzie mogą szukać pomocy.

Maszynowe przepisywanie „Komunikatu” oraz zbieranie pieniędzy dla rodzin represjonowanych robotników stało się zaczątkiem powstania ruchu, który z czasem skupił wokół siebie ok. 1500 osób. Działacze i współpracownicy KOR walczyli o prawa i wolności obywatelskie, współtworzyli Wolne Związki Zawodowe, Towarzystwo Kursów Naukowych,

Studenckie Komitety Solidarności, organizowali niezależny ruch wydawniczy czasopism i publikacji książkowych, współpracowali z opozycją w Czechosłowacji i ZSRR.

W Łodzi po czerwcowych strajkach robotniczych 1976 roku, w zakładach: Bistona, Elta, Emfor, Zakłady im. M. Fornalskiej, Zakłady Mechaniki Siłowej wyrzucono z pracy kilkuset robotników. Z pomocą represjonowanym pospieszył Józef Śreniowski, który następnie w grudniu '76 przystąpił do Komitetu Obrony Robotników. J. Śreniowski – urodzony społecznik – zgromadził liczne grono osób, które niosły robotnikom pomoc materialną, prawną, lekarską i moralną. Osoby współdziałające z łódzkim KOR-em rekrutowały się z różnych kręgów środowiskowych i zawodowych: z kombatantów Marca '68, dawnych uczestników organizacji „Ruch”, opozycyjnych wobec władzy sygnatariuszy listów protestacyjnych, czytelników i kolporterów „samizdatów”. Ferment intelektualny przyniósł powstanie w październiku '77 Niezależnego Klubu Dyskusyjnego, na którym prowadzono samokształcenie w postaci seminariów, wykładów, dyskusji. Natomiast środowisko młodzieży literackiej powołało do życia „nieregularny kwartalnik literacki” PULS, który ukazywał się do 13 XII '81. Łódzki KOR współpracował też ściśle z Biurem Interwencyjnym, które dokumentowało wszelkie przejawy bezprawia aparatu władzy. Współpracowników KOR dotykały wszelkie represje: wyrzucanie z pracy, relegowanie z uczelni, utrata mieszkania kwaterunkowego, a poza tym stała inwigilacja, podsłuchy, rewizje, zatrzymania, kolegia orzekające wysokie grzywny itp. A kiedy nastąpił stan wojenny internowano około 40 współpracowników łódzkiego KOR.

Wolne związki zawodowe organizowane przez członków KOR w wielu miastach Polski latem 1980 roku stanęły na czele części strajków, które wywalczyły dla Polaków pierwszy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność", a członek gdańskich wolnych związków Lech Wałęsa stanął na jego czele.

Powstanie i okrzepnięcie "Solidarności" wyczerpywało cele, dla których powołano Komitet Obrony Robotników i jego sygnatariusze zdecydowali o zakończeniu działalności.

Komitet Samoobrony Społecznej KOR rozwiązał się 23 września 1981 roku. Podczas I Walnego Zjazdu Solidarności w Hali Oliwii w Gdańsku „Oświadczenie o zakończeniu działalności KOR” odczytał prof. Edward Lipiński.

Z inicjatywą nadania skwerowi nazwy wyszli członkowie Komitetu Obrony Demokracji oraz Klubu Pozytywnej Wyobraźni.

Lech Wałęsa
Mateusz Walewski

